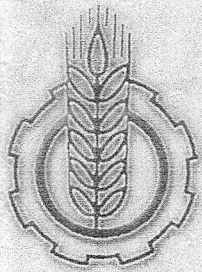

Економіка АПК

Міжнародний науково-виробничий журнал

У номері:

- *Аграрна політика і реформування*
- *Економіка агропромислового виробництва*
- *Аграрний ринок*
- *Ціноутворення та цінова політика*
- *Фінансові відносини та бухгалтерський облік*
- *Матеріально-технічне забезпечення аграрної сфери*
- *Аграрний менеджмент і підприємництво*
- *Розвиток сільських територій і соціальна сфера села*
- *Інноваційна діяльність та інтелектуальний капітал*
- *Управління та інформаційне забезпечення*
- *Досвід господарювання в аграрній сфері*
- *Зарубіжний досвід розвитку агропромислового виробництва*

65-а річниця
Щеремоти

№5, травень 2010 р.

Економіка АПК

Міжнародний науково-виробничий журнал

Колектив редакції журналу
нагороджено
Почесною грамотою
Кабінету Міністрів України

5' 2010 (187)

Журнал видається
Товариством
з обмеженою
відповідальністю
"Редакція міжнародного
науково-виробничого
журналу "Економіка АПК"

Засновники товариства:

- Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки" (ННЦ "ІАЕ")
- Луганський національний аграрний університет (ЛНАУ)
- Миколаївський державний аграрний університет (МДАУ)
- Сумський національний аграрний університет (СНАУ)

Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 15445-4017р
від 09.07.2009 р.

Журнал засновано у 1994 році
за участю Міністерства аграрної
політики України, Інституту
аграрної економіки УААН,
Компанії «Брати Карич»

Адреса редакції:
03680, Київ,
вул. Героїв Оборони, 10
Телефони: (044) 527-86-73,
259-73-86, 258-34-71
E-mail: ecapk@iae.kiev.ua

ЗМІСТ

❖ Аграрна політика і реформування

Малік М.Й., Хвесик М.А. Сталий розвиток сільських територій на засадах регіонального природокористування та еколого-безпечного агропромислового виробництва 3

❖ Економіка агропромислового виробництва

Ходаківська О.В. Напрями біологізації землеробства у кормовиробництві 13
Шелест Л.С. Державна підтримка розвитку галузі вівчарства 17
Канцевич С.І. Підвищення економічної ефективності виробництва молока 23
Германюк Н.В. Диверсифікація виробничої діяльності в аграрній сфері 28
Козіна Н.Ю. Ефективність розвитку скотарства у сільськогосподарських підприємствах Львівщини 31

❖ Аграрний ринок

Резнікова О.С. Удосконалення механізму забезпечення продовольчої безпеки в Україні 35

❖ Ціноутворення та цінова політика

Лузан Ю.Я. Відтворювальні процеси в агропромисловому комплексі України 39
Одінцов М.М. Моделювання впливу механізму вільного ціноутворення на розвиток м'ясного ринку в умовах кризи 44

❖ Фінансові відносини та бухгалтерський облік

Коденська М.Ю. Інвестиційні пріоритети в аграрно-промисловому виробництві 49
Гуцаленко Л.В., Фабіянська В.Ю. Вплив поточної та фактичної вартості на собівартість біопалива 54
Ціхановська О.М., Ціхановська В.М. Розвиток інвестиційної діяльності регіону 58
Борковська В.В. Вплив нормативної бази на розвиток м'ясопереробної галузі 62
Миськів Л.П. Особливості обліку формування та використання прибутку при застосуванні сучасного програмного забезпечення 68

СІМ'ЯЛЬНИЙ СІГ

Як видно з рисунка, собівартість біопалива, виробленого з власної сировини (3,59 грн), нижча від собівартості біопалива з покупної (4,90 грн), на 27 % (1,31 грн), що пов'язано з великою часткою вартості ріпаку в собівартості кінцевого продукту (більше 90 %).

Отже, можна зробити такі висновки.

1. Застосування різних оцінок у бухгалтерському обліку призводить до різної собівартості кінцевих продуктів, що й підтверджують наші розрахунки на прикладі обчислення собівартості біопалива.

2. Застосування оцінки за справедливою вартістю забезпечить реальність відображення майнового стану сільськогосподарських підприємств, порівнянність показників фінансової звітності, підвищить важливість

останньої з метою оцінки платоспроможності підприємств, що дасть змогу залучати нові інвестиційні ресурси.

3. Оцінку сільськогосподарської продукції, що використана на виробничі потреби підприємства, необхідно здійснювати за справедливою вартістю. Такий підхід створює рівні умови для діяльності окремих виробничих підрозділів підприємства, дає можливість порівнювати фінансові результати їхньої діяльності, а також виявляти як найрентабельніші види продукції, так і збиткові.

4. Підприємство, яке використовує сировину власного виробництва для виготовлення біопалива, здешевлює його на 27 % порівняно з біопаливом, виготовленим із сировини за ринковою ціною.

Досліджено проблему формування оцінки активів згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи». Розглянуто питання формування собівартості біопалива з використанням двох оцінок: фактичної та справедливої.

Исследована проблема формирования активов согласно Положения (стандарта) бухгалтерского учета 30 «Биологические активы». Рассмотрены вопросы формирования себестоимости биотоплива с использованием двух оценок: фактической и справедливой.

The issues of asset formation according to the provision of accounting 30 «Biological assets» are studied. The article highlights the formation of the cost price on biofuel taking into consideration ex post analysis and valid estimate.

*

О.М. ЦІХАНОВСЬКА, кандидат економічних наук
Вінницький інститут економіки Тернопільського національного
економічного університету
В.М. ЦІХАНОВСЬКА, кандидат економічних наук
Вінницький національний аграрний університет

Розвиток інвестиційної діяльності регіону

Однією з важливих проблем економічного зростання держави є визначення напрямів соціально-економічного розвитку її регіонів. Аналіз стану та динаміки основних економічних процесів в Україні протягом останніх років свідчить про необхідність пошуку альтернативних шляхів для ефективного залучення інвестицій, оскільки в умовах обмеженості фінансових ресурсів інвестиції відіграють важливу роль для стимулювання розвитку держави.

На сучасному етапі є необхідним проведення аналізу існуючих проблем інвестиційного та інноваційного розвитку, недоліків нормативно-правового регулювання відносин у цій сфері та пошук шляхів соціально – економічного піднесення. Перспективи економіки України нерозривно пов'язані з соціально-економічним розвитком регіонів і впровадженням новітніх технологій. У зв'язку з цим розгляд економічної сутності поняття «регіональна інвестиційно-інно-

ваційна система» та обґрунтування доцільності її формування є актуальним.

З опублікованих останнім часом результатів фундаментальних досліджень із цієї проблематики виділяються праці П.Т. Саблука, Б.М. Данилишина, М.І. Фацевського та інших, які створили підґрунтя для подальших досліджень у даному напрямі. Цими вченими проаналізовано стан і проблеми формування інвестиційної політики, обґрунтовано сутність інвестиційного процесу, шляхи створення привабливого інвестиційного іміджу регіону.

Важливою передумовою побудови міцної держави є економічно сильні регіони. Одним із найважливіших напрямів досліджень має стати оцінка інвестиційної привабливості окремих економічних систем. Особливої актуальності ці питання набувають в умовах розгортання світової фінансово-економічної кризи, оскільки при різкому скороченні інвестиційних ресурсів рівень обґрунтованості прийняття інвестиційного рішення стає визначальним фактором розвитку різних систем.

Виникає необхідність узагальнення та систематизації існуючих методичних підходів щодо оцінювання інвестиційної привабливості ринку споживчих товарів, що ґрунтуються на статистичній інформації, й відповідного удосконалення методів її обробки та аналізу¹.

Мета дослідження – проаналізувати стан інвестиційно-інноваційного розвитку Вінницької області, недоліки чинного законодавства в регулюванні даної сфери, основні проблеми розвитку інвестиційних відносин і перспектив їх подолання.

Основні засади ефективного здійснення інвестиційної діяльності значною мірою визначаються інвестиційним, виробничим, інтелектуальним, інформаційним та природним потенціалом, оскільки ці фактори завжди будуть пріоритетними при виборі інвесторами об'єктів для капіталовкладень.

На території Вінницької області розроблена й діє стратегія регіонального розвитку

на період до 2015 року, в якій з урахуванням загальнодержавних пріоритетів, оцінки конкурентних переваг, обмежень, загроз і проблем розвитку регіону визначені першочергові пріоритетні завдання, заходи щодо координації дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, які спрямовані на реалізацію визначених завдань. В області спостерігається поживлення інвестиційної діяльності. Темпи залучення інвестицій в економіку регіону зростають. Основними джерелами фінансування залишаються власні кошти підприємств, організацій, за рахунок яких освоєно 50,3% усіх капіталовкладень.

Промисловими підприємствами розроблено ряд інвестиційних проектів щодо модернізації, освоєння виробництва нових видів продукції, реалізація яких потребує залучення інвестицій, а саме: ТОВ «Барлінекс Україна» (м. Вінниця) запроваджує проект по виробництву паркетної дошки; ЗАТ «Вінницький молочний комбінат» планує побудувати завод з виробництва сиру на сучасній технологічній основі; ТОВ «Люстдорф» (Іллінецький район) запроваджує проект виробництва кисломолочної продукції; ПМП ВКФ «Панда» (Вінницький район) планує реалізувати інвестиційний проект «Модернізація виробництва безалкогольних напоїв» тощо.

Виходячи з інформації, поданої до облдержадміністрації, промислові підприємства регіону для реалізації інвестиційних проектів потребують залучення інвестицій на суму 324,1 млн дол. США, у тому числі по харчовій промисловості – 152,7 млн дол., добувній – 112,0, обробленню деревини та виробів з деревини – 31,5, хімічній промисловості – 3,0, машинобудуванню – 2,4 млн дол.

Пріоритетними напрямками інвестування є розвиток як виробничої, так і соціальної інфраструктури області. Найбільш привабливими є підприємства харчової промисловості та з переробки сільськогосподарських продуктів.

Останніми роками спостерігається тенденція до зростання обсягів інвестицій у житлове будівництво, питома вага яких становить

¹ Комеліна О.В. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіонального споживчого ринку / О.В. Комеліна // Економіка і регіон. – 2009. – №21. – С. 21-23.

27,9% до загального обсягу інвестицій в основний капітал.

Сприятлива економічна ситуація для всіх учасників інвестиційного процесу позитивно позначилася на фінансово-економічному стані підприємств і організацій будівельного підкомплексу усіх форм власності. Будівельна галузь області має перспективні можливості для розвитку. Обсяги інвестицій в основний капітал та у житлове будівництво зростають значно вищими темпами ніж у середньому по Україні¹.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, спрямованих в економіку області у 2009 році, становив близько 100 млн дол. США, у тому числі з країн СНД надійшло 10,1 млн дол. США (11% до загального обсягу), з інших країн світу – близько 83 млн дол. США (89,5%). Обсяг прямих іноземних інвестицій на одну особу населення області становить понад 55 дол. США.

Прискорити економічний розвиток області можливо лише на основі зростання його потенціалу. Для реалізації цієї мети визначаються наступні пріоритетні напрями:

1. Посилення конкурентного середовища та рівня конкурентоспроможності бізнесу, реалізація великих інвестиційних проектів, що забезпечуватиметься шляхом: створення умов для розвитку high-tech технологій в 20 км зони обласного центру; створення компанії «Індик-пол» – вирощування та переробка індиків; запуску лінії по виробництву поліетиленових труб ТОВ «Валпром» у Сутісках; реалізації намірів великих інвестиційних проектів у деревообробці, промисловості, будівельних матеріалів та у тваринництві; створення ефективної інституційної мережі фінансової інфраструктури розвитку малого й середнього бізнесу в регіоні.

2. Реструктуризація виробничої бази і створення умов для диверсифікації на новій технологічній основі за рахунок зміцнення промислового потенціалу та аграрного сектору економіки області. Для реалізації цього напрямку передбачається забезпечити:

а) випереджаюче зростання в структурі промислового виробництва будівельних ма-

теріалів і машинобудування шляхом проведення інвентаризації та впорядкування баз даних і документації щодо розвіданих корисних копалин; сприяння в реалізації комплексного проекту освоєння Глухівецького родовища каолінів, Мурованокуриловецького родовища флюоритів, Слобідського та Іванівського родовища гранітів; впровадження інноваційних проектів у машинобудівній галузі на ВАТ «Маяк» та ТОВ «Енергоприлад»;

б) модернізацію підприємств харчової промисловості шляхом перепрофілювання неефективно працюючих підприємств, жорстке і принципове застосування процедур відновлення платоспроможності, у т.ч. в рамках провадження у справах про банкрутство; сприяння в реалізації трьох нових інвестиційних проектів у сфері молокопереробної промисловості з сумарною потужністю переробки 1,5 тис. т молока за добу (ЗАТ «Вінницький молочний комбінат», ТОВ «Люстдорф» і т.д.); будівництва цеху сирокочених ковбас на Тульчинському м'ясокомбінаті; проведення реконструкції державних спиртових заводів у рамках Державної програми «Еталон»; підписання рамкових угод із підприємствами харчової промисловості, розміщених у сільській місцевості, щодо спільної підтримки розвитку інженерної інфраструктури; введення в дію нових потужностей у ВАТ «Вінницька кондитерська фабрика».

3. Зміцнення аграрного комплексу передбачається забезпечити за рахунок розвитку пріоритетних напрямів сільського господарства; удосконалення інфраструктури ринку продукції АПК для задоволення потреб населення області; розвитку кластерних відносин; забезпечення зайнятості сільського населення; розвитку сфери послуг на селі.

В аграрному секторі до 2011 року в області планується реалізувати інвестиційних проектів на суму 68,8 млн дол. США, з яких найбільші: ТОВ «Аграрна Фрут Лука», ПП «БІО-ТЕХ», інвестиційний проект «Розвиток сільського господарства, впровадження новітніх технологій у тваринництво, розведення та відгодівлю свиней», ТОВ «Золоті луки» – розвиток молочного тваринництва,

¹ Стратегія регіонального розвитку Вінницької області на період до 2015 року.

корпорація «УкрЛАТагроінвест» (Іллінецький район) – виробництво продукції рослинництва та ін. Це дасть можливість забезпечити подальший розвиток агропромислового комплексу із 3%-ним щорічним темпом приросту. У 2015 році обсяги валової продукції сільського господарства мають становити 5,1 млрд грн, або 81,5% до рівня 1990 року.

Законодавчою базою для запровадження механізму подолання диспропорцій у соціально-економічній сфері окремих територій є Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів», реалізація якого дасть можливість запровадити договірні засади між Урядом та обласною радою і обласною державною адміністрацією щодо здійснення спільних заходів, визначених Стратегією регіонального розвитку Вінницької області на період до 2015 року.

Крім того, для реалізації пріоритетного інвестиційного напрямку в області планується створити міжрайонний кадастровий центр, обласну інформаційну систему щодо земельних ресурсів для потреб регіонального розвитку й управління, розширити діяльність обласного фонду підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» з метою розвитку соціальної інфраструктури відповідних територій, розробити обласну Програму розвитку місцевих доріг Вінниччини, ввести енергоменеджмент територіальних громад під керівництвом райдержадміністрацій, створити обласний центр демонстрації нових технологій, ідей та пілотних проектів, запровадити маркетинг територій (міст, селищ) з метою вивчення й ефективного використання власного потенціалу¹.

Загальна потреба в інвестиціях для реалізації пріоритетних напрямів Стратегії розвитку Вінницької області на підставі опрацьованих районами та галузевими управліннями інвестиційних проектів до 2015 року становить 6272 млн грн.

Слід відзначити такі негативні чинники, які впливають на інвестиційно-інноваційну активність підприємств регіону: жорсткі умови кредитування, недосконалість нормативно-правової бази регулювання інвестиційної діяльності; високі економічні ризики від запровадження нововведень. Подолання цих проблем дасть можливість створити сприятливий інвестиційно-інноваційний клімат у регіоні.

На Вінниччині створено досить потужний інвестиційний потенціал, про що свідчить постійне нарощування обсягів залучення інвестицій. Однак через недосконалість законодавства, відсутність економічних реформ стримується активність інвесторів до вкладання коштів на рівні держави та регіонів.

З метою забезпечення стабільного і передбачуваного розвитку економіки України та її регіонів необхідно підвищити роль держави в системі ринкових відносин на засадах новітніх моделей регулювання економіки й економічного зростання з метою поживлення інвестиційної діяльності, формування інноваційних форм конкурентоспроможного господарювання. Отже, пропонується перейти до державного стратегічного планування розвитку країни на основі розробки загальнодержавної Програми стратегічного соціально-економічного розвитку України та її регіонів на довгостроковий період.

Розглянуто сучасний стан інвестиційно-інноваційної діяльності та перспективи розвитку Вінницької області. Визначено основні проблеми, розроблено пропозиції для забезпечення розвитку інвестиційної привабливості Вінницького регіону.

Рассмотрено современное состояние инвестиционно-инновационной деятельности и перспективы развития Винницкой области. Определены основные проблемы, разработаны предложения для обеспечения развития инвестиционной привлекательности Винницкого региона.

The current innovational investment activities and development prospects in Vinnytsya region. The main problems of the area are defined, the measures for the enhancement of investment attractiveness of Vinnytsya region.

*

¹ Аналітична довідка щодо економічного розвитку Вінницької області.